137

proverbi en un acte
y en vers,
arreglat
per.

Pot mes qui piula...

O. Carcassona.

1233

1868.

Pot mes qui piula...

proverbi en un acte
y en vers
arreglat
per
Bartomeu Carcassona
Música
de
Teodoro del Vilar.

tivoli.
1868.

Personas.

—

Maria.	Sra. Alemany. (M)
Damià	Sr. Roca
Arcïset.	„ Riudebets.

La escena en nostres dias, y en la villa de Gracia.

Acte unich.

—

Una cuyna menjador d' una casa de treballadors la cuyna ab los fogons que n' hi haurà dos arrimats à la paret de la esquerra. Plats sobre l'escudeller y tot lo parament de la cuyna penjat convenientment. portas laterals y en segon terme à la dreta lo cuarto de Damià. la primera de Breiset la de la esquerra de Maria. Taula ab estovallas sobre; cadiras etc.

Escena 8.ª

Maria.

-

(contemplant los trossos de una olla.)

Mar. Malvinatje 'l botabant
á bon punt: sols dos vegadas
y he guisat: y té, rompuda
¡Quina terrissa mes falsa!
¿Com ho faig? com ho componch?
¡Y que 'm fará bona falta!
per couver aquestas venegas
son las primeras de plassa.

(per lo cistell que té sobre la taula.)

que son tendres semblen vidre!
Ay! la boca se 'm fà aygua
qu' estaran contents l' Sisò
y 'l Damià, veyent à taula
las rèvegas y un conill.
Ells, que passan la semana
ab un platet d' escudella
y al vespre sopa y patatas
pero bè s' ha de coneixe
santa mestressa. Bo! vaya!
y desprès que sò mereixan.
La Damià jà era à casa
en vida del meu marit
Pobre Benet! Desgraciada!
al mes me dà deixar viuda.

y jo sola y sens companya

no se pàr que hauria fet
seus eix bon amich. Es tatxa,
raro, tossut; mes té un cor
de neu que val mes que plata.
Per ajudarnos després
và portá l Siset à casa,
qui es poch ó molt parent seu,
y com jo, fill de Cerdanya;
y ab la despesa dels dos
y'l meu guany la vida 's passa.
Pero viuda als vintitrés,
es tant trist! á fé ja 'm cansa.
El Siset prou me predica:
y qui es finet ¡ que be parla!
es menudet, aixó si;

pero mono, prou, caramba!
Si sembla à fè un senyoret.
Ningú dirà fà sabatas. –
Ay Deu meu qui estrüt se viuda!
Anem per un' olla à plassa.

Escena 2ª

Damià (ab una olla gran de ferro.)

Dá. Veig tenir un bon pensament
en ferli aquesta marmita.
Pot se sia un xich petita
pero es un vistós present.
¡Y la sort de trencá l'olla!
¡Quina sorpresa tindrà!
vaje, d'aquesta, Damià,

Ne in à sé marit y molla.
Que me l'estimo, Jesus!
Quant hi penso'l cor s'altera,
que's bonica, que's pitera!

(embabiecat)

qui estài content, gamarus!

(rient)

Ay Damià! Aquesta marmita
es ton port de salvació.
te, que vull ferli un petó.

besa la marmita
l'ompla d'aigua y la
coloca al foch.

Vajà, no, no es pas petita,
pero calla! qui pujà? ella!
vull veure lo que farà,

Ay si pots esser Damia
lo mancle d'esta famella.
(s' amaga)

Escena 3ª

Damià escondit Maria

-

Mar Mirenvos quina desgracia,
tot es tancat. Com qu'es festa
no s veint en lloch: quina pesta
de lley. A fè no m fà gracia.
He prijat fins à can molla
per veurer si m pot deixa
un calderó, y... puch trucá
no hi es.

Da Vajá, can à la olla.

Mar. Ni la pepa, là felissa
ni la Poneta, han marpat
tots plegats à Montserrat,
Malvinatge la terrissa
¿Y vejaim, com ho faig jo?
una cassola no fà.

Dan. Ara, ara si que hi caurà
Ab satisfacció al ven-
rer que i acosta al altre
part y no repara ab
l'olla exclama
Bestia, acostat al fogó.

Ma Ab bona fè que m neguita
y qu'estich perdeixa correr

Da Valgam Deu, y que discorra
¿Pero no veus la marmita?

Mar Per una olla ara daria--

Dan No guaita, no hi ha perill.

Mar Afagim aigua al cumill
que si no s'agafaria
Mes ay caram, qui es aixo?
si sembla un car descregut,
un calderó! y qui l'ha dut?

Dan Ara ha guaytat al fogó.

Mar. Jo no sé pas d'hon vindrà.
Miren que's tota una feta!
Y es de creipentse.

Dam. Si, teta!

Mar. Ara hi caich!

Dan Al fi!

Mar. Damiá!

Dam. Crèch que l'home qu'es formal

no l'hi ericau perdre 'l bon dias
ni flors, ni llepolerias
si no un regalo com cal.
Vaig pensà tota sensera
la semmana, y à la fi
he conseguit que per mi
no fà res com la caldera.
Aqui la tem, reforzada
y d' un aram prou estorch
Mar. (Si may tinch de criar porch
ja puch bulli calderada.)
(Rient)
Mil y mil gracias, Damià
Dam. Que gracias, si aixó es deber.
Mar. Deber no, may, no pot ser.

y no sé com dech pagà.

Dam. Borinota, t' ho regalo.

y no deu res á ningú.

Mar. Pero jo...

Da. N' estich segú

Mar. Pero vos?-

Dam. Ja m' atabalo!

que pot ser no la vols?

Mar. Prou!

Da. Borrango, quina ventura!

Mar. Sempre que cogui verdura

pensaré en vos.

Dam. Es ben nou

Mar. Y jo, Damiá, que vos daré?

Dam. Que m tem que dà, si gosaba..

Mar. A fé, de vos no esperaba

Dan. No esperabas de bo?

Mar. A fé?

Dan. No sabs que ab tú nit y dia
batalla mon pensament.
(Vaig á aprofitá 'l moment
que mes bó no 'l trobaria!

Música

=

Da. Quant estanyo una paella
al veure brillá 'l metall
penso al punt en lo mirall
hont guayta ta cara bella
si sonrio es sols per tú,

y suspiro ab una-dona
perque t juro Mariona
que com jo no't vol ningú.
Vaja donchs quant nos casém
quatre anys que per tu batalló,
que diu Mariona?

Mar. Yo callo

Dan Si calla no 'ns entendrém
No 'm vulgas desesperá
que de per tot me revolto.
que diu Mariona?

Mar. Escolto.

Dan. Donchs no fas sino escoltá!

Mar Perquè no tinch de volé
no saben que os sò obligada.

Dan. Donchs es molta caramada!

callá ouve y no dirè.

Man Saben que una vegada
sent jo molt nena
me vegi enmaridada
ab gran cadena
y l' home Damià
es una creu que costa
molt de portà.
Amich tota la vida
jà os ho tinch dit.
mes casar tot desseguida
no vull marit.

Dan tant de mi eti estimada
bonica nena,
no hi haurà pas cap noya

blanca ó morena.
Creu 'n Damià
que com mon cor t'estima
cap te voldrà.
Amich tota la vida
ja m' ho te dit
mes lo temps no convida
no vol marit.

Mar ¡Aquin doló!
Miren que's molta pena
tenta cansó

Dam. Ay quin doló
si no'm caso ab la nena
degollo al mon.

Parlat.

Da.. Es que, mira: jo coneixo
que 'm plantas per lo Sisó
y si 'm convenso d' aixó
d' una estrabada l' esqueixo.

Mar Valgans Deu!

Dan Pensa que un dia
que vaig veure aquell ximplet
que 't seguia: d' un bolet
va cantá la lletania.
Després ja deus recordarte
del sargento de la Reyna

Mar Lo van fè malbè.

Dan Bona eyna!
perquè venia à insultarte,
y al Quiñones que à tot' hora
te venia à festejá?

Veyas si 'l f vaig fé esquivá?
¿Y donchs? baya! bona fora.
¿Quant se vá morí 'l Benet
á mí 't vá recomaná
y per tú dech vigilá
y vegilaré

Mar Ben fet.
Y que nos ho estimo de cor!

Da De cor dius?

Mar Sí, home, sí.

Da. De cor y mi ho dius á mí?
torna á dirho!

Mar Prou. de cor.

Da No m' enganyas?

Mar. Home, no.

Dan. Que n'etś à fè de bufona!
A'estimo mes Mariona!

Mar. (Miren qui es molta cansó!

Dan. Mentres viuda 't consideri
serè un angell, un bon jan
Mes si 't casas... ¡Botabant!
Ja ho veurás!

(Que no s'alteri.)

Mar. Vaja, home, sou mes estrany!

Dan. Estrany!

(furiós y de repent calmantse)

Ah, si, es veritat
com qui avuy no m'he afeitat.

vajà donchs, fins un altr'any.
ab salut y ab alegria...
bona sort y molt judici,
perque no tens.....

Mar — Quin desfici!

Da — Per molts anys....

(No sabent com anarsen)

Adeu, Maria!

Mar — Porteu postres.

Da — Tens rahó.

Que vols, digas?

Mar — (Ab mimo fingit)

Borreguets

Dan — Fuig, fuig, son massa piquets
duré sindria ò bé un meló.

semse cansonejant
pe'l foro.

Escena 4a.
Maria

—

Ma. Anèm posant mans à l'obra
sino queda tot enrera.
qu'estrany que'l Liset tant tardi.?—
vejàm que'n durà...
(pensant)
Si hi pensa
targetas per anà al prado..
ay, pe'l ball se desespera!
y ho fa mes bé.. pobre Liso!

y sobre tot l' habanera!

Música.

—

Americana.

—

Quant tu gracia y tu maneyo
cuaquiva del alma mia
somiando paso las noches
y en blanco mas guayta el dia
Dime pues que me quieres.
Dimelo serafin
escolta mas tristes quecas
que sino.

.....

Voy à morir!

2.ª

Gachona, si tu no quieres
matar al pobre tomás
dali un beso cual cariño
y un besito nada mas,
y en cambio veràs chinita
flor de mi corazon
que yo te darè enterito
entero mi amor.

Parlat.

Mes deixam mudà una mica
què una llantia luego es feta.

(se 'n và)

Escena 5.ª

Arsiset.

sut vestit de treba-
llado portant en un
mocado un paret de
botetas, desprei de rego-
neixar la escena. y
diu.

Sis. Deu ser perdius. Ve molt bé
deixaré aqui las botetas—
ben à la vista, las troba
y es completa la sorpresa.
Com si fossen dos gerrets
hi posaré las floretas

(anant fent tot
quant diu.)

I aquets ramets li diran
de mon cor la flama encesa.

Si jo me las penso totas
nada, que soch un tunela!

Musica

—

Si lograva
venturós
que la teta
meva fos
quina nit d'ayguа
que passariam
com passariam
com ballariam
juntets los dos.
Yo li diría
quatre amoretas,

ab paraul·letas
sortint del cor
y ella 'm faria
tota xamosa
ay! una cosa
que 'm fès ditxòs!

—

Jo li diria
ramet de perlas
que 'l cor m' esberlas
sentrue trips trips
y ella 'm faria
xamosa tota
ay una cosa
que 'm fes felis!

—

quina nit d'aygua
que pasariam
com ballariam
juntets los dos.

Parlat

-

Dech haberme tornat roig
per forsa... Cuant penso en ella...
un foch me puja à las galtas
malvinatge ma modestia
pot se avuy quant ella veja
los ramets y las botetas
sens necessitar paraulas
la meva intenció comprenga.

(suspirant)

Ay Siset si ets tant ditxós
que ho logras.. Ves qui t'empeta
la basa. Deixam anar
á posarm de cada feita.
Siset: avuy fem lo cop
si m surt be: quina gresqueta!

(fregantse las mans
se 'n vá)

Escena 6ª

Damiá.

(Ab dos melons)

Dam Ja tenim la cara neta
y las postres perdinar
tant bons se 'n poden trobar
de millors ca: La Marieta

ne quedará á fé contenta
es lo millor que hi ha á plassa.

vá á deixar los
melons y repara
ab las botas y los
rams.

Batua'l mon! Aixó es massa!
Aixó es del siset; que intenta?
aquet nyicris ab aixó?
pot ser si que'l poca pena
també pretent á la nena?
Alto noy, que aqui estich jó!
y que semblan un mirall!
Ramets! que s'afigurat?
no se quin sant me detura
que no las....

va per llensarla.

Y fins plorant

mi ha posat per ser mes monas.
y rametí... Si es un titella!
sols me faltaria que ella...
vena, si tal pago 'm donas...
aqui dintre no hi tens res.
¿donarme allargos á mi
per un altre? ¿qui es? qui?
que no siga. valdrá mes.
preferirme a aquet titit
vajá, fora un vituperi,
fora tenir poch seniderí,
fora un gut escarransit.
De la dona la ambició
es poqué teni un tros d' home,

dondu seguint aquety axioma
com mestres d'home millò.
y ell ara ha posat las botas
aquí perque ella las veja,
vaig à ferne una neteja
no 'l hi faran bavarotas.
Crech que ve: vinga al sarrò.

se fica una bota à
la butxaca, l'altre no
hi cap y l'embolica
sota las estoballas,
y després fica 'l
rams sota las renegas.

Nó hi cap, hont l'amago, ahont!
Ah! aquí 'ls rams, Vatua 'l mon
Los ìnnechs faran olor.

Escena 7ª

Damià Maria

-

Mar. Que ja hen vingut per dinà?
Dam. No encara: be hi ha prou temps.
Mar Encara he de trià ls rénechs.
Da (Malvinatge 'l mon dolent!
ava veurà ls rams.) Mira
nena. Sabs que gaire be
los capsirons que n'escapsa
son malts aguanyats?
Mar Perque?
Dam. Perque ls rénechs.. son molt....

(no saben que dir)

tendres
y es pecat llensarne gens.
casi es fer mals averanys---

Mar Si volen, no'ls triaré,
mes despres si hi troban fils---

Dan Oh! per fils no's queixarém.
Si fossen cordas, encara---
pero fils---tenim ventrell
d'ánech ¡ja! ja!

Mar volen dir?

Dan Tant bona vianda menjés
en Narvaez.

(vol tirá'ls venecles)

Ma No ho vull

Dan fuig...

(ja ni hi donaré entenent.)

(agafant lo cove y
emportantse l)

te, s' trencan com lo vidre.
Y á més qu' aixi n' hi ha més

Mar Sembla que hi ha alguna fulla
Dan. (fullas ray.. y flors també)
Deixat de fullas, ximpleta!
cap á l' olla falta gent.
(ho tira al olla)

Mar (Pere brut!)
Dan. Veus, d' aquet modo
aixi n' hi trobarém més.
Mar. Just, que l' olla tot ho cou.
Dan. (fins las flors del Avriset.)
Mira, Marieta, voldria
dirte una cosa....

Man Dihen.

Dan (Vajà, no goso..)

Man Afanyéns.

Que?

Dan Que?

Man Si.

Dan Que? sabs que?

(molt piyat)

Man que...?

Dan Que semblan aquets melons?

Ma Y per dirme això tant temps?

Sempre serèu en Damià

Que son grosser!

Dan. oh. ja ho crech.

Los millors que he sabut veure,

sabs que pertú...

Mar Prou que ho veig:

aigua à coll y peu aixut

Dan. Es à dir, que tú no creus

que jo t'estimo?

Mar Home, si

Dan. Qui estimas à ni algú mes?

Mar. Quinas preguntas tant fondas.

Dan Que per cas es l'Arsiset?

Mar Jo no he parlat del Arcis

Dan Es que s'hi fós, pobre d'éll.

Mar Que farian?

Da Ja ho veurias.

Mar Si que hos estaria bé

que l' hi peguessen. I encara

gosén dir que l'estimen.

Dan Mira qui es molt qui aquell mico

* haji tombat lo cervell.
Es clà com va lechuguino
y du 'ls pantalons estrets
y la camisa planxada
americana y tolet,
y s' renta ab sabó y s' posa
llavor de pussa als cabells
lo preferexas à mi
que sols me renta 'l barber
lo diumenge cuant m' afeita,
y no gasto tants estrems
ves de que li val à un home
lo sè honrat fidel y ferm,
si vè un simple y perque s
pollo.

Mar Pollo! Pollo l' Arciset?

(rient.)

Dam Bé, un pollo que fa sabatas
un pollito sabater

Mar Deixém l Arsiset en pau.
qui sab los seus pensaments

Dan Prou que ho veig.

Mar. Deixemho correr.
vaig pe'l dinar.

Dan. Si pogués!
arreglarho à cops de puny

Ma. Damià dónme l saler.
los veïnets fan una olor.

Dan (Ab las flors que hi hiá
(apart)
Ja ho crech.

(agafant lo saler)

Mar. Vos mateix tirenthi sal.
mentres tant jo miraré
si 'l guisat está ja apunt.
ay, que hi falta amaniment
Damiá doneume 'l llart.

(vá á buscarlo y quedantse
ab las dos cosas á la má
diu á Maria.)

Da. Maria pensathi bé
perque hi ets á temps encara
¿que 'n farás del Arsiset?
un home que tot just pinta

Mar Vy que 'n sou d' impertinent.
tiren aixó á n' als guisados
y anem ventant depresset!
Ara jo paraŕe taula

que si nó may dinarém

Dam. tu no 'm vols escoltar?

Mar. Ansia

que jà habém perdut prou temps

Dam. Vajà, està vist ab las donas

qui mes hi fà mes hi pert.

enfadat tira 'l llardo à l' olla y la sal à la cassola y's posa à ventar ab furia.

Escena 8ª

Diti Arsiset.

(ve tot mudat)

Ars. Marieta!..

Bo. en Damià.

(reparant en ell.)

Mar. Ola, Arsis!

Arc. Hola, pubilla!

Mar. De una casa que hi ha hereu.

Arc. Lo teu dot ningú te'l quita
que'l teu dot es l'hermosura
y tu'l dus ben à la vista.

Dam. (Malviatge qui'm no sàpiga
dirli paraulas tant finas!
Esclà, com que và à can Gibert,
ha près espressions politicas.
vè aquí, las hi diu'l manda
y ab això me la engalipa.

Arc. Si t'dich qu'ets la mes polida.

Dam. (Vatua 'l ved de la Vila!
y jo aquí ventant lo foch.)

Mar. Be, deixat de tonterias:
anem á parar la taula
y dinarém desseguida.

Da. Mira ja no vento més.

(deixant lo ventall en terra)

Mar. Bueno: bueno: ja no implica
Pren Abcir.

(Agafantse la taula per un cap com per portarla al centro, Abcir vá á prendrer y Damiá l' treu.

Dam. Iuig: ja prench jo.

¿veus que'i desencolaria.

(A Maria.)

Arci. Quin melonets tant bonichs!

Dan. No'ls toquis.

(A Arci)

Ay. ay! ay!

Dan. ¿que miras?

Arc. Yo no sé perquè t'enfadas?

Da. Son meus.

Arc. Y be: l'altre dia

no't vaig dir ni una paraula

quant tu tocabas la cindrias

que jo vaig dur.

Dan. Donchs no ho vuy

que'ls toquis.

Arc. Com te enfurismas!

Dan. Que vols dir?

Mar. Vajà, Xiton!
que à casa no vull venyimai.

Arc. Quin botet tant plè tenim.

Dan. Sino fòs per la Maria!

posan las estoballas
agafantne un pe cada
cap al estendrelas de
llarch à llarch Da-
nià pega una estira-
da y de la estarnbida
Arcú cau de cara à la
taula y Dania cau
d'esquena perque Arc-
cú ha deixat anar
las estoballas.

Arc. Carambas! home!

Dan. Què to causa.

Mar. Ay qu'es aixó? Una botina

Ari. No mes que una?..

Mar. Qui la duta.

Dan. No ù se res jo, que m'explicas.

Arc. Jo no sé, mes ni habia dos.

Mar. Ay, no las habia vistas.

Qu'es mona?

Ari. Y l'altre hont deu esser?

Mar. Tenen la forma bonica.

Da. (Si, si, ja la pots buscar.)

Arc. No la trobo.

Dan. (Busca ximple)

(à un costat)

Ay. Ay! ay! qu' es estrany
Dan. potser
l' han deixada à la botiga,
y no mes n' han dat una.
Ar. No m' vinguin ab simplerias
ne he fet dos.
Dan. pot ser t ho pensas.
Ar. que m' ho penso...
(ab ironia)
Dan. Be, que miras?
Ar. Jo se be que n' he fet dos.
y qu' eran per la Maria.
Ma. Ay, ay! per mi?
Ar. Per tu, si
Vull que vagis ben bonica.

Ululint aqueixos peneti
y que á ca'n Gibert tots digan
que 's la mes guapa y salada
de las que en la sala brillan
Dan. Donchs avuy no hi podrà anar
Arc. Perqué?
Dan. Perque vuy que vinga
al Odeon, avuy van
"La mas tremenda justicia
del opresor de los pueblos
ó la venganza mas digna
que en las catacumbas traman
las victimas oprimidas
de la santa inquisicion
A. (Qui es llarch, ni la lletania.

Dan. Y que deu ser bo, que 'l titol
já es una cosa lluhida
y val mes anà à trenyato
qu' anà al savan à fê 'l ximple:
que al trenyato un veu exemples
que ensenyan sempre una mica.
Arc. Doncs vindrá ab mi.
Dan. No hi vindrá.
Arc. Que ho diga ella.
Dan. Be, que ho diga.
Mar. A can Gibert á la tarde,
á la nit aquest dematina.
(A Damià)
Dam. A la nit sí que hi sab greu.
Hi vá gent massa lluhida.

mes valdria--

Mar. Ja está dit.

Dan Es à dir que determinas anà à sarau.

S'fica la mà à la butxaca y quant sent que María diu si: la treu sense la botina

Mar Si: primer; y al Odeon dessegnida.

Abr. (Jo guanyo.)

(Molt content.)

Da (Sent d'aquet modo no't farà mal la botina.)

Abr Y ahont deu ser l'altre boteta?

Dau — No ho sé.

Arc. — ¡Ja!

(ab malicia)

Da — Que vols? que miras?

Arc. — Res.

Da. — Ah! d'alló qui hai dit..

(girant la conversa)

Arc — Que he dit?

Da — Alló de la síndria
no las vaig toca.

Arc. — Per marfegas.

(girantli la espatlla)

Dau — Que vols dir?

Arc — Que vols que't diga?
qui aquí surts ab mil romansos

y deu tenir la botina.

Da Mira, Siset, no m' insultis;
que sinó...

Arci. Ves qui l' hauria
tocada.

Da. Mira...

(Amenassantlo)

Man Silensio.

(Ab imperi)

y cuidado del que xilla
Ay bo! no faltaba mes
que avuy tinguessim renyinas

Arci Perque 'm veu petit

Man Callem.

Arc Donchs que tregui la botina

Da No la tinch.

Mar Ja sortirà
Ar. Si fos home, jà vendrias.
Mar Silencio, dich, ay caramba!
mirem qui's molta musica.
ara anem parant la taula
y dinarèm de seguida.
(los dos van arreglant
la taula Maria abo-
ca la vianda)
Arc. Tu la tens,
Mira, no m'vingas
ab rahons.
Mar fan una olor
que'ls angels hi cantarian!
Da (Ja no crech ab aquell ramet.)
Mar Vaja, anem portant cadiras.

fan tot lo indicat
s'assentan á taula
y des pres diu Arcis.

Ar. Si que la tens.

Dan Mira Arciset...

Mar Callen! dónam una forquilla

fà plats per
tots y sentan
las flors.

Ay. ay! aixó semblan flors.
y ara! Reyna Santíssima!

Da. Son rènegas à la Julien
tant si val.

(rient)

Ma D' hont han vingut?

Ar. Son los rams

Que he posat à las botinas!

(ab tò tint després

de cerciorarsen)

Mar. Qui'ls haurà tirat à l'olla?

Arc. D. Damià es cosa vista!

Dam. Arcis! tu buscas què't pegui.

Mar. Altre vegada.

Arc. Apa, vina.

Uns rams que destinaba

per dà'l sant à la Maria!

Dam. Demostras un interés

que no sè'l que significa

Arc. Què'n tens de fer?

Dam. Molt. Y tu?

Arc. Jo l'estimo.

Dam. Tu l'estimas?

(ab rabia)

Dan Es à dir qu' ell
no pot ser, no, no es possible
y àquet miqueta voldrás?
un home que tot just pinta
que te 'l nas de remolacha
y la cara d' una nina...

Arc. Be, millor.

Da- Si parlas mes
d' un cop te rompo la crisma.

Ma. Apoch apoch en tocarlo
perquè ab aixó renyiriam.

Dan. Es à dir que jà està vist
s' estimaban y m' traihian!

(cremat)

¿Y tú gosas?

Arc Jo l'estimo.

Da. tu l'estimas?

Mar. Ell m'estima.

ab amor y Da-
mià plè de rabia

Da. Puix en pau no'l heu de gosá
lo fruit de vostra perfidia
puix tots los trastos de casa
los faré bossins y micas.

va pegant puntadas
de peu per tots los
trastos.

y acabant mato al titella

Ar. Socorro! vehins! vehinas!
veniu que'm volen matar.

(cridant esbalotat
y corrent per la escena)

Mar Damià!

(Ab molta dignitat
y logran calmar un
poch á Damià.)

feu una acció indigna!
Si preferesch al Arcis
per ferho dech se molt libre:
perque tinch vinticuatre anys
se 'l que m faig, á mes so viuda.
Ningú pot maná al meu cor,
lo meu al Arcis s' inclina
y al tornar las voluntats
sempre porta danys y espinas.
Un germá beu sigut per mi,
deposeu tota vostra ira,.

(Damià queda pensatiu un moment)

y bons germans seguim
formant tot una familia

Arc. Es clar que valdria mes,
ves Damià que't costaria

Dam. Que dius?

(tornant altre volta al estat rabiós)

Arc. Res.

(espantat)

Mar Vaja, penseushi
y tot quant ha estat que sia

Da No, no y no, me'n aniré
á recullir per lla dintre
tot lo meu, y aixi poguessim...

Ay senyó! Deu me detinga.

Mar Damià creyeu que os estimo..

Da Que m' estimas?

(sorpres)

Arc. Que l' estima?

(estranyat)

Mar Si, home, com un germà.

Dan Huy! De rabia m' penjaria!

(Sen và al cuarto)

Escena 9.

Maria Arcn.

—

Arc Sembla que se 'n và cremat.

Ma Pobre Damià!

Ari. Aquesta es bona!
lo planys desprès que volia
matarme?

Mar. Aixis...
(ab dolsa reconvenció)
home,
com un germà, jà t'ho dich
es molt bon jàn...

Ari. y la bota
que m'ha pres? perque no ho
dubtis
ells es qui la feta fondrer
y tant boniquetas qu'eran!

Mar. Arciset desòpat de bolas
Lo pobre Damià m'deixa
(enternida)

Lo pobre Damià m' deixa
y m' fà molta pena, molta:
veurer que sen và tant trist.

Arc: Amigu!

(arronsant la espàtlla)

Mar. Aixó no es resposta!
M' estimas tu?

Arc. Si t' estimo?
No m' ho preguntis, Mariona,
que si m' haguessin dat marro,
an aquestas horas fora
ò bè en camí de la Habana
ò be soldat de las doblas.

Mar. pun pren exemple, tindràs
la pena de 'n Damià en compte.

Ar. Tens raho, però..

Mar Que tens?

Ar. Ja veuràs.

Mar Que 't passa?

Ar. Escolta.

per compassió à n'Damià
no no 'ns pas de deixa correr..

Mar Axiçò no.

Ar. Doncks sent aixi,
jà 'l planyo, jà 'l planyo noya.
(Que si no també diria
que anèi à comprarse corda.)

Escena 10.
Dits Damià.

Música.

Dan. que ha sortit ab un baul
y un farcell y unas
sabatas din mitj
plorant.

Ara me'n porto 'l baul
un farcell y las sabatas
y desprès ja tornarè
à cercà 'l bartò y 'l catre.

Mar Que sortiu no vull d' aqui
(suplicant)

Da Cregas donchs que vull marxà.
(sech)

Arì Dannià. quedeus à casa.
(pregant)

Da Vull anarmen tant se val.
molt resolt y desfeant
lo baul vé al centro)

Si in quedaba
patiriam
tots viuriam
malament

Arc. Oy que no!

Da. Oy que si!

Mar. aixó vos ho volem dí!

—

Dan. Sempre ab brallas
estariam
pau no hauriam
ni un moment.

Ar. Oy que no!

Da. Oy que si.

Mar. Aixó vos ho volem di.

—

Da Adeunes

si 'm quedes
patiria
quan veuria
que feitetas
y amoretas
sense recordaus de mi
vos fariau
y 'm tindriau
com à cosa
que fà nosa
que tots llensau
perquè pensau
que jà no te si. si. si.

ha comensat lo cant
mitj plorant y al acabar
esclatà ab un gran plor.

Mar. tals paraulas
no dirian
sy in tenian
com jò us tinch
amor pur
de germaneta
pero vos- - - -
ji ji ji! ji!
—
Arc. ves quin modo
d' agafarho
tots contarho
tal com dich
ella-t vol
y jo t'estimo
pero tu!- - -
ji. ji! ji!

quant acaban lo terceto Arcis s'acosta à Damiá y plorant encara li diu ensenyant la botina que tè cern demanantli l'altre)

Ar. Ara tu no'n faràs res
y quedan desparíadas.

Dan (trayentsela de la butxaca y donantli)
Aquí la tens.

Ar Gracias noy.

Da No hi ha de que.

Ar Moltas gracias.—

(s'adelantan los tres al prosceni

(tots units.)

Ma Avuy qu' es un dia
de ditxa per mi
-jà sent una pena
la ditxa esbargin
Da Avuy que contaba
pasarlo feliz
avuy la guitarra
m' arrapta un amich.
An. La ditxa y la pena
s'ajuntan aqui
estas dos me tocan
y aixis ploro y rich.

n.º 3.

Ay mon de monas
ay mon dolent,

si un rato de pler donas
mil de torment.

Parlat

=

Mar. Damià vull que os quedeu
L'Abreu també us ho demana.
Ab. També t'ho demano, quedat.
Y tots tres..
Da. Encara 'm parlas..
(ab ira, celos)
un home que tot just pinta
Ab. Aqui teniu la proba la clara.
que pintant s'arriba á haber
lo que pintant no s'alcansa.
Mar. ¿Donchs vos quedeu?

Ar. ¿Si?

Dam. Si 'm quedo

perquè à tas paraulas

jò no sè com resistir...

(cedint)

vos farè de pare y mare,

y quant tinguèu canalleta,

de dida, y si convè d'abia,

vajà, y ara esteu contents?

Ag. Com no!

(abrassantlo)

Dam. Suspirant.

(Ay!)

Mar. Germà, gracias!

(moment de expansiò y s'abrassan.)

Da. Pero espurat, falta alló
Ma. Alló? que?
Da. Dona no ho sabs?

(à la orella)

Ma. Ay tenim rahó!
Dan. Quins caps!
Es vist que si no fos jó.
Cantals tú una cansoneta

(à Arcis)

Ar. Jo?
Da. Si, vajà titella.
Ari. Axçò queda al carrech d'ella.
Da. Donchs cantala tú, Marieta.

Música.

=

final

Mar Cabal fora nostra ditxa
si vostès fossen galans
per donar la enhorabona
à los tendres desposats
y al soroll de las palmadas
bateran los nostres cors

Tots Viva la broma
viva l' amor
que 'ls cors enllassa
qu' enllassa 'ls cors.

Fuet.

1888

Biblioteca Central ... Barcelona